

Præsentation af kilde 16

– Uddrag af bogen ”Til arbejdet! Liv eller død! Louis Pio og arbejderbevægelsen”

Kildetype: Uddrag fra historiebogen ”Til arbejdet! Liv eller død! Louis Pio og arbejderbevægelsen”¹

Afsender: Jens Engberg, professor i historie

Datering: Bogen ”Til arbejdet! Liv eller død! Louis Pio og arbejderbevægelsen” er udgivet i 1979

Kontekst: Bogen ”Til arbejdet! Liv eller død! Louis Pio og arbejderbevægelsen” er en biografi om Louis Pio. Desuden har Engberg udgivet flere kildesamlinger om slaget på Fælleden og den tidlige arbejderbevægelse.

Kommentarer til kildetypen: Historikeres tekster om fortiden kan også betragtes som kilder. De kan være kilder til historikerens egen opfattelse af, hvad der har drevet de historiske begivenheders gang. Dvs. at teksterne kan være kilder til, hvad historikeren har lagt vægt på og fundet relevant i fortiden og ikke mindst, hvad han ikke har fundet relevant.

Historikeres tekster kan selvfølgelig også bruges som kilde til fortiden, hvis vi stoler på historikerens fremstilling af fortiden. Bruger vi en historikers tekst som kilde til fortiden, skal vi huske at lave en vidneværdsættelse af kildens afsender. Her skal vi ikke glemme, at selvom en historiker er faguddannet, betyder det ikke, at vedkommende ikke kan lave fejl. En historiker kan også godt have en tendens eller komme til at fremstille fortidens begivenheder på en måde, som vi ikke nødvendigvis er enige i, når vi ser det kildemateriale som han bygger sin fremstilling på. Husk derfor også at være kritisk overfor fagtekster.

¹ ”Til arbejdet! Liv eller død! Louis Pio og arbejderbevægelsen” af Jens Engberg, fra Gyldendal 1979. Uddragene er taget fra s. 201 og 202

Fokuspunkter til kilden

Hvordan opfatter Jens Engberg slaget på Fælleden?

Vurder hvilke kilder Engberg primært bygger på, og hvilke han finder mindre relevante at inddrage

Tag stilling til Engbergs fremstilling af slaget på Fælleden ud fra kildematerialet i kildekassen. Er I enige i hans udlægning af slaget på Fælleden?

Fælleden

”Hen på eftermiddagen begyndte der at trække mange mennesker, politiet mente i tusindvis, fra byen ud mod Fælleden. Politiet stod opstillet langs alle sider af den ubebyggede Nørrefælled, ved Skt. Hans Torv, ved Trianglen, på Nørre Allé, Tagensvej, Blegdamsvej og mod nordøst, hvor gadeforløbet dengang var anderledes end i dag. Inde på selve Nørrefælled red husarregimentet rundt, opdelt i 3-4 eskadroner. Det lykkedes ikke betjentene at hindre, at der brød små flokke igennem politikæden ind på Fælleden, mest pøbel, som politiet rapporterede, men denne pøbel kunne jages tilbage igen enten af politiet eller også at husarerne.

Efterhånden blev det imidlertid til mere voldsomme slagsmål, og det hele kulminerede i det tumultagtige sammenstød, der siden har været kendt som slaget på Fælleden. De stadig større skarer af indtrængende på Fælleden blev kastet tilbage af husarerne, der maste sig ind på folk med deres heste og slog løs på dem med de dragne sabler.” [...].

”Farligst for politiet og soldaterne blev det, da en tusindtallig skare af voksne mænd og kvinder i tætsluttede rækker og lænkende sig sammen arm ved arm trængte ind på Fælleden fra den nordøstlige side. Denne formelige hær af vrede mennesker var ikke til at standse, den havde bragt skærver og sten med sig ud på Fælleden, og med stenkast holdt den husarer og politi på afstand. Den virkede farlig, hæren, fordi den rykkede frem under afsyngelse af *Socialisternes march*, igen med tryk på omkvædets: ”Til arbejdet! Liv eller død!” Men denne tusindtallige skare splittedes for meget under fremmarchen, det lykkedes husarerne og politiet at drive kiler ind mellem rækkerne, og da arbejderne først var delt i mindre flokke, kunne de kastes tilbage fra Fælleden.” [...].